

**HUOMAUTUS M. N. POKROVSKIN KIRJOITUKSEEN
„AMMATTI-INTELLIGENSSI
JA SOSIALIDEMOKRAATIT“**

Meistä tuntuu, että erimielisyys „Osvobozhdenijalaiset työssä” nimisen kirjoituksen kirjoittajan ja tov. „Opettajan”⁶⁶ välillä on vähäisempi, kuin mitä tämä viimeksi mainittu luulee. Ken on pitkän aikaa osallistunut vallankumoukselliseen liikkeeseen, hän tottuu suuntausten väliseen poliittiseen taisteluun, hänen omat katsomuksensa tulevat määrätietoisiksi ja hän on luonnollisesti taipuvainen oletamaan muillakin olevan määrätynlaiset katsomukset, katsomaan heidät tämän tai tuon erillistä kysymystä koskevan mielipiteen (tahi mielipiteen puuttumisen) perusteella tähän tai tuohon „puolueeseen” kuuluvaksi. Kieltämättä agitaattorin on kansankokouksissa hyödyllistä ottaa huomioon „poliittisen” näkökannan lisäksi myös „pedagoginen” näkökanta, asettaa itsensä kuulijoittensa asemaan, enemmän selittää kuin „höyhentää” j.n.e. Äärimmäisyydet eivät ole missään hyviä, mutta jos pitäisi valita, niin me valitsisimme tarkan ja tiukan määrätietoisuuden emmekä pehmeää ja myönnytyksiin valmista epämääräisyyttä. „Tyranniuden” pelko säikyttää pois luotamme ainoastaan veltot ja pehmeänahkaiset luonteet. Kenellä on „järjen kipinä”, hän huomaa itse pian ja elämä osoittaa hänelle, että määrätietoiset ja jyrkät poliittiset lausunnot „myyttillisestä osvobozhdenijalaisesta” ovat täysin oikeudenmukaisia ja että hän itse on pitänyt tätä tyyppillistä osvobozhdenijelaista „myyttillisenä” vain poliittisen kokemuksen puutteen vuoksi. Tov. „Opettaja”, jonka huomautukset ovat sangen hyödyllisiä siksi, että hän tuntee ympäristön, panee itse merkille, kuinka nopeasti „katkerat totuudet sulatetaan”.